

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 134/21
V Lucemburku dne 15. července 2021

Rozsudek ve věci C-795/19
Tartu Vangla

Estonská právní úprava, která stanoví absolutní nemožnost dalšího zaměstnávání příslušníka vězeňské služby, jehož sluchová ostrost nedosahuje minimálních prahových hodnot sluchového vnímání, aniž umožňuje ověřit, zda je uvedený příslušník schopen plnit své úkoly, je v rozporu s unijním právem

Tato právní úprava zavádí přímou diskriminaci na základě zdravotního postižení

Po dobu téměř patnácti let byl XX zaměstnán ve věznici v Tartu (Estonsko) jako příslušník vězeňské služby.

Během tohoto období nabylo účinnosti nařízení č. 12 vlády Estonska, kterým se stanoví požadavky na zdravotní stav příslušníků vězeňské služby a jejich lékařské prohlídky, jakož i požadavky týkající se obsahu a formy lékařského posudku. Toto nařízení určuje zejména minimální prahové hodnoty sluchového vnímání použitelné na tyto příslušníky a stanoví, že ztráta sluchu pod tyto normy představuje absolutní lékařskou kontraindikaci k plnění úkolů příslušníka vězeňské služby. Uvedené nařízení mimoto nepovoluje použití kompenzačních pomůcek při posuzování splnění požadavků na sluchovou ostrost.

Dne 28. června 2017 ředitel věznice v Tartu propustil XX po vydání lékařského posudku, který potvrzuje, že sluchová ostrost XX nedosahuje minimálních prahových hodnot sluchového vnímání stanovených nařízením č. 12.

XX podal žalobu k Tartu Halduskohus (správní soud v Tartu, Estonsko) a tvrdil, že toto nařízení zakládá diskriminaci na základě zdravotního postižení, která je v rozporu mimo jiné s pŕohiseadus (Ústava). Vzhledem k tomu, že tato žaloba byla zamítnuta, Tartu Ringkonnakohus (odvolací soud v Tartu, Estonsko) rozsudkem ze dne 11. dubna 2019 vyhověl odvolání podanému XX a konstatoval, že rozhodnutí o propuštění je protiprávní. Tento soud rovněž rozhodl o zahájení soudního řízení o přezkumu ústavnosti uvedených ustanovení uvedeného nařízení u předkládajícího soudu Riigikohus (Nejvyšší soud, Estonsko). Předkládající soud uvedl, že povinnost zacházet s osobami se zdravotním postižením stejným způsobem jako s ostatními osobami, které se nacházejí ve srovnatelné situaci, a bez diskriminace vyplývá nejenom z Ústavy, ale i z unijního práva, a rozhodl položit Soudnímu dvoru otázku, zda ustanovení směrnice 2000/78¹ brání takové vnitrostátní právní úpravě.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr nejprve konstatoval, že nařízení č. 12 spadá do působnosti této směrnice a zavádí rozdílné zacházení přímo založené na zdravotním postižení, a poté ověřil, zda toto rozdílné zacházení může být odůvodněno na základě čl. 4 odst. 1 směrnice 2000/78, podle kterého mohou členské státy stanovit, že rozdíl v zacházení na základě vlastností souvisejících s takovým důvodem nepředstavuje diskriminaci, pokud z povahy dotyčné pracovní činnosti nebo z podmínek jejího výkonu vyplývá, že tyto vlastnosti představují podstatný a určující profesní požadavek, je-li cíl legitimní a požadavek přiměřený. Soudní dvůr připomněl, že toto ustanovení musí být v rozsahu, v němž umožňuje odchýlit se od zásady zákazu diskriminace, vykládáno striktně.

¹ Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, která stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. 2000, L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79).

Soudní dvůr mimo jiné uvedl, že požadavek, aby příslušník vězeňské služby dobře slyšel, a měl tudíž určitou úroveň sluchové ostrosti, vyplývá z povahy jeho úkolů, jak jsou popsány předkládajícím soudem, a rozhodl, že z důvodu povahy těchto úkolů a podmínek jejich výkonu lze skutečnost, že jeho sluchová ostrost musí splňovat minimální prahovou hodnotu sluchového vnímání, považovat za „podstatný a určující profesní požadavek“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 směrnice 2000/78.

Vzhledem k tomu, že **cílem nařízení č. 12 je chránit bezpečnost osob a veřejný pořádek, Soudní dvůr konstatoval, že toto nařízení sleduje legitimní cíle**, a zkoumal, zda je požadavek, který toto nařízení stanoví a podle kterého musí sluchová ostrost příslušníka vězeňské služby dosahovat minimálních prahových hodnot sluchového vnímání, aniž je při posuzování dosažení těchto prahových hodnot povoleno použití kompenzačních pomůcek, přičemž jejich nedosažení představuje absolutní zdravotní kontraindikaci k plnění jeho úkolů, která je ukončuje, vhodný k dosažení těchto cílů a zda nepřekračuje meze toho, co je k jejich dosažení nezbytné.

Pokud jde o vhodnost tohoto požadavku, Soudní dvůr připomněl, že právní úprava může zaručit dosažení dovolávaného cíle pouze, pokud skutečně odpovídá snaze dosáhnout tohoto cíle soudržným a systematickým způsobem. Soudní dvůr přitom poznamenal, že uvedené nařízení umožňuje příslušníkovi vězeňské služby využít kompenzační pomůcky při posuzování splnění norem, které stanoví v oblasti zrakové ostrosti, kdežto v oblasti sluchové ostrosti je tato možnost vyloučena.

Pokud jde o nezbytnou povahu tohoto požadavku, Soudní dvůr připomněl, že **nedosažení prahových hodnot stanovených nařízením č. 12 absolutním způsobem brání plnění úkolů příslušníka vězeňské služby, neboť tyto prahové hodnoty se vztahují na všechny příslušníky vězeňské služby bez možnosti výjimky. Toto nařízení mimoto neumožňuje individuální posouzení schopnosti příslušníka plnit základní úkoly tohoto povolání bez ohledu na sluchovou vadu, kterou trpí.**

Soudní dvůr rovněž připomněl, že zaměstnavatel má podle článku 5 směrnice 2000/78 povinnost přijmout, pokud to konkrétní případ vyžaduje, vhodná opatření, která dané zdravotně postižené osobě umožní přístup k zaměstnání a jeho výkon, pokud tato opatření pro tohoto zaměstnavatele neznamenají neúměrné břemeno. Soudní dvůr v tomto ohledu konstatoval, že **nařízením č. 12 neumožňovalo zaměstnavateli pana XX, aby před jeho propuštěním provedl ověření za účelem uplatnění takových opatření, jako je použití sluchové pomůcky, osvobození daného příslušníka od povinnosti plnit úkoly, které vyžadují dosažení požadovaných minimálních prahových hodnot sluchového vnímání, nebo přidělení na pracovní pozici, která dosažení těchto prahových hodnot nevyžaduje**, a že není poskytnut žádný údaj o případném neúměrném břemenu, které by z toho plynulo.

Toto nařízení tak patrně ukládá požadavek, který jde nad rámec toho, co je nezbytné k dosažení sledovaných cílů.

Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 2 odst. 2 písm. a), čl. 4 odst. 1 a článek 5 směrnice 2000/78 brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že je absolutně nemožné nadále zaměstnávat příslušníka vězeňské služby, jehož sluchová ostrost nedosahuje minimálních prahových hodnot sluchového vnímání, které stanoví tato právní úprava, aniž umožňuje ověřit, zda je tento příslušník schopen plnit své úkoly případně po přijetí přiměřených uspořádání ve smyslu tohoto článku 5.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106